

Beskrivelse af kulturmijø

345 - 14 Landsbyen Store Merløse

Beskrivelse	Byen var oprindelig en agrar landsby, hvor det agrare præg nu er helt væk og erstattet af en "ren" stationsby (Høng-Tølløse-banen 1901) med en meget karakteristisk bebyggelse, især fra perioden 1900-1920: mange hjørnebygninger med tårn og andre stationsbyhuse, forretninger og værksteder, ved jernbaneplassen (Banevej) en stor købmandsgård (L. Jørgensen og Søn, 1925) og tidligere en stor brugsforening med foderstofforretning (1901, Brugsen nu flyttet og bygningerne nedrevet) samt bager og tidligere manufakturforretning og boghandel. Mellem pladsen (Banevej) og jernbanen er et lille grønt anlæg med plæner og hække. Ved det centrale vejkruds mellem Holbæk-Sorø landevej og den øst-vestgående hovedgade findes stadig krobygningen med bagvedliggende sal, mens missionshuset Tabor (1905, nu bolig) og den tidligere tekniske skole (oprettet 1932) ligger i byens nordlige udkant, lægeboligen med stald og vognport omkring gårdsplads ligger i byens østlige ende sammen med smede- og maskinværkstedet. Den karakteristiske stationsbygning med mange bygningsdetaljer samt pakhuis af træ ligger ved jernbanen, hvor Tværvej, der forbinder byen og stationen, munder ud. I parcelhuskvarteret på bakken syd for hovedgaden ses endnu smedens hus og en enkelt længe fra en af den oprindelige landsbys gårde. I byens udkanter ældre villakvarterer samt nord for banen et ret stort ældre sportsanlæg med malede træbygninger og veletableret randbeplantning.
Bærende elementer	<ul style="list-style-type: none">- den ældre gade- og vejstruktur- stationsbygningerne og de karakteristiske stationsbyhuse- hovedgadens præg af delvis sammenbyggede gadehuse med bagvedliggende værksteds- og oplagsbygninger- det grønne anlæg mellem banen og Banevej og Banevejs karakter af plads- sportsanlægget med bygninger og randbeplantning
Eksist. bevaringstiltag	
Trusler/sårbarhed	<ul style="list-style-type: none">- ændringer i gade- og vejstrukturen- nedrivninger eller om-, til- og nybygninger af og ved huse og anlæg, der ikke harmonerer med den eksisterende bebyggelse, samt manglende vedligeholdelse- tilplantning eller bebyggelse af det grønne anlæg og sportspladsen

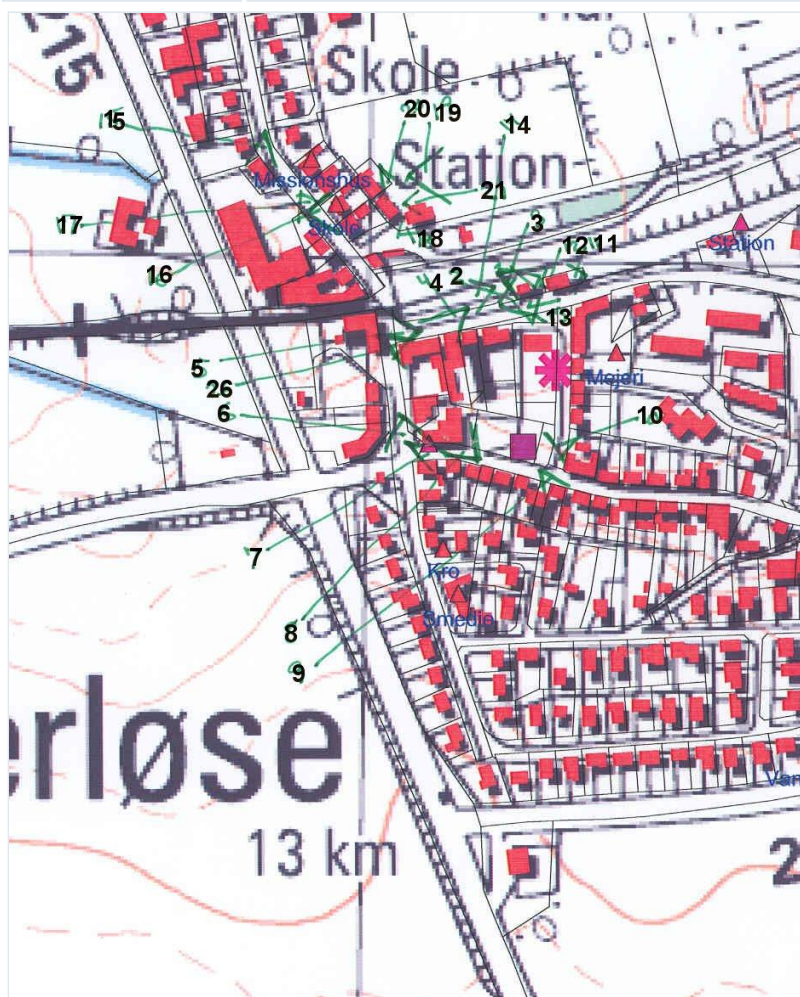

Foto: Kort: De sorte tal på kortet viser numre på fotografierne og hvor fotografierne er taget fra [Stort billede](#)

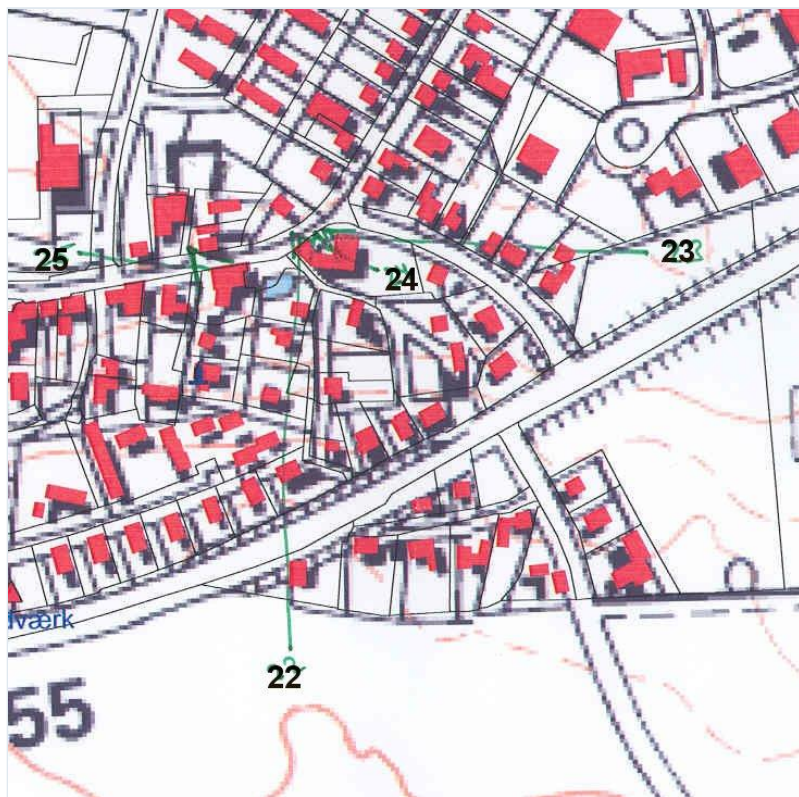

Foto: Kort: De sorte tal på kortet viser numre på fotografierne og hvor fotografierne er taget fra
[Stort billede](#)

Foto: 1. Stationsbygningen fra sydvest.
[Stort billede](#)

Foto: 2. Pakhuset og stationen, set fra sydvest.
[Stort billede](#)

Foto: 3. Stationen og jernbanen, fra nordvest.
[Stort billede](#)

Foto: 4. De statelige bygninger ved "banepladsen", Banevej, fra nordøst.
[Stort billede](#)

Foto: 5. L. Jørgensen og Søns store købmands- og korn- og foderstofforretn. fra 1925
[Stort billede](#)

Foto: 6. Holbækvej mod syd mod krydset med Bygaden.
[Stort billede](#)

Foto: 7. Bygaden fra Holbækvejen mod øst.
[Stort billede](#)

Foto: 8. Den tidl. krobygning på nordsiden af Bygaden, med "sal" i sidebygningen, fra sydøst.
[Stort billede](#)

Foto: 9. Statelig butiksejendom med tårn på sydsiden af Bygaden, fra nordvest.
[Stort billede](#)

Foto: 10. Stationen for enden af Tvæervej, set mod nord.
[Stort billede](#)

Foto: 11. Stationens retrader, set fra øst.
[Stort billede](#)

Foto: 12. Stationsbygningens vestgavl.
[Stort billede](#)

Foto: 13. Stationens pakhus, sydfacaden.
[Stort billede](#)

Foto: 14. Banevej med grønt anlæg langs banen og bred plads foran forretningerne, set mod vest
[Stort billede](#)

Foto: 15. Tidl. missionshus på vestsiden af den gamle Holbækvej nord for banen.
[Stort billede](#)

Foto: 16. Den tidligere tekniske skole på østsiden af den gamle Holbækvej nord for banen.
[Stort billede](#)

Foto: 17. Holbækvej mod jernbaneoverskæringen, set fra nord.
[Stort billede](#)

Foto: 18. En af idrætsforeningens bygninger ved sportspladsen nord for banen, set fra sydvest.
[Stort billede](#)

Foto: 19. Sportspladsen nord for banen og byen, set mod øst.

[Stort billede](#)

Foto: 20. Idrætsforeningens bygninger ved sportspladsen.

[Stort billede](#)

Foto: 21. Billet- og iskiosk, kontor m.m. ved sportspladsen, set mod øst

[Stort billede](#)

Foto: 22. Vindue i den tidligere lægeboligs staldbygning.

[Stort billede](#)

Foto: 23. Den tidligere lægebolig på sydsiden af Bygaden, fra nord.

[Stort billede](#)

Foto: 24. Den tidligere lægebolig på sydsiden af Bygaden, gårdspladsen.

[Stort billede](#)

Foto: 25. Smede- og maskinværksted på sydsiden af Bygaden, mellem Toften og Bybjærgvej.

[Stort billede](#)

Foto: 26. Hjørneejendommen ved Banevej-Holbækvej, tidligere manufakturforretning og boghandel.

[Stort billede](#)